

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สร้างงาน สร้างอาชีพและรายได้ให้กับท้องถิ่นอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะที่สามเหลี่ยมทองคำนับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมล้านนาอันทรงคุณค่ามากมาย แต่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาชมความงามและถ่ายรูปแล้วก็พากันจากไป จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ทำวิจัยเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพแหล่งท่องเที่ยว ความคิดเห็น ความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวแบบ Home Stay และความต้องการเข้าร่วมโครงการ Home Stay รวมทั้งจัดทำโครงการ Home Stay บริเวณสามเหลี่ยมทองคำเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางวัฒนธรรม และการจัดทำยุทธศาสตร์การอนุรักษ์วัฒนธรรมล้านนาสำหรับรองรับการเป็นเมืองมรดกโลกต่อไปในอนาคต โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งในปีแรกเป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งออกสำรวจและเก็บข้อมูลทั้งปริมาณและคุณภาพตามประเด็นปัญหาวิจัยที่กำหนดไว้ ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์ และแบบบันทึก แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ส่วนในปีที่ 2 ได้นำผลการวิจัยจากปีที่ 1 มาทำการต่อยอดเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น ด้วยการสร้างและพัฒนากำหนดประชาชนให้เป็น Home Stay เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสมานอนพักค้างคืนและสัมผัสกับวัฒนธรรมล้านนาอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของอำเภอเชียงแสนเป็นมรดกตกทอดมามีเป็นจำนวนมากแต่ที่เด่น ๆ และสำคัญ ได้แก่ ทิวทัศน์บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ มีพระองค์ใหญ่และช้างคู่ปางใหญ่ที่สง่างาม มีวัดที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมล้านนาที่ทรงคุณค่า ประมาณ 150 วัด ทั้งภายในและภายนอกเมือง เช่น วัดพระธาตุดอยมกิดติ (1 ใน 5 ของประเทศ) วัดพระธาตุดอยภูเจ้า และวัดพระธาตุดาเวา หอฝั้น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเชียงแสน คูเมือง ประเพณีงานสงกรานต์ งานยี่เป็ง วิถีชีวิตชาวเขาเผ่าต่าง ๆ และซึ่งหลวงซึ่งมีแห่งเดียวที่นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมแกะสลักได้ด้วย ในส่วนของประชาชนพบว่า มีความคิดเห็นอยากให้มีการพัฒนาสามเหลี่ยมทองคำให้เกิดความมั่นคงทางวัฒนธรรมตามแนวชายแดน เพราะยังมีวัฒนธรรมที่หลากหลายและยังคงความเข้มแข็งอยู่มาก และมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในระดับสูงแต่มีความรู้เกี่ยวกับ Home Stay ไม่สูงนัก และมีร้อยละ 72.6 ต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการ Home Stay ด้วยเหตุนี้จึงได้สร้างหลักสูตรการอบรม Home Stay และดำเนินการอบรมให้ชาวบ้าน 2 แห่ง ที่สามารถจัดทำโครงการ Home Stay คือ บ้านสบรวก หมู่ที่ 1 ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน ด้วยการตั้งเป็น “ชมรม โฮมสเตย์สามเหลี่ยมทองคำเพื่อสัมผัสวัฒนธรรมล้านนา” โดยมีชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ครั้งแรก 12 บ้าน มีการปรับปรุงและพัฒนาบ้านของตนให้เหมาะสมที่จะรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมานอนพักค้างคืนได้ด้วยความยินดี โดยยึดบัญญัติ 10 ประการในการจัดทำ Home Stay ให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งเจ้าของบ้านจะให้

ความรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมล้านนาตามสถานที่ต่าง ๆ มีการสอนภาษาพื้นเมือง เล่าประวัติ สามเหลี่ยมทองคำ สงครามฝิ่นอันลือชื่อระดับโลก วิถีชีวิตของชาวบ้านและชาวเขาเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ ประเพณีบวชลูกแก้ว บายศรีสู่ขวัญและขันโตก เดินป่า นั่งรถอีแต่น ซี่จักรยาน ล่องเรือไปตามลำน้ำ โขงมีการรำสิงโต และร้านางนง สอนเทคนิควิถีแกะสลักศิลปวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น ซึ่ง ชมรมโสมสเคย์ฯ นี้จะเป็นองค์กรของชาวบ้านที่มีส่วนส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมล้านนาทั้งหลาย ไว้โดยหน่วยงานภาครัฐจะให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ โดย กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ให้ทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจกันที่จะอนุรักษ์ ฟื้นฟูและสืบสานวัฒนธรรม ล้านนาอันทรงคุณค่าไว้ด้วยการสร้างจิตสำนึกและให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง มีการแต่งกาย ใช้ภาษาพื้นเมือง กำหนดเป็นเขตแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่จะรองรับเมืองมรดก โลก เขตธุรกิจการค้า เขตเกษตรกรรม เขตสุขภาพอนามัย เขตบันเทิง และเขตอื่น ๆ ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกเขตเกิดความสมดุลระหว่างกันและกัน รวมทั้งสนับสนุนชมรมโสมสเคย์ฯ ที่สามเหลี่ยม ทองคำ ให้เป็นที่รู้จักของนานาชาติรอบประเทศ เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาพักผ่อนทั้งปี แล้ว ชุมชนก็จะมีการทำ มีอาชีพ และมีรายได้มากกว่าที่เป็นอยู่ 1-2 เท่าอย่างแน่นอนภายในระยะเวลา 12 ปี

คำสำคัญ :

1. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. ความมั่นคงทางวัฒนธรรม
3. ชมรม โสมสเคย์สามเหลี่ยมทองคำ

Abstract

Tourism is a service industry that creates jobs, occupations, and income for the locals of an area on an overall basis especially in the Golden Triangle Area which is a famous tourist attraction that has a long and proud history. It is also an invaluable cultural heritage source of Lanna, but both local and foreign tourist come to only take photos of the beautiful surrounding without any regard to the cultural value. This is the motivation for undertaking this analysis with the desired purpose to survey the conditions of the different tourist sources, opinions, knowledge, and understanding about touring in the home stay style, and the desire of participating in home stay programs along with setting up a home stay program in the Golden Triangle Area in order to strengthen cultural values and plan the strategy for the conservation of the Lanna culture, in order to meet and become a World Heritage Site in the future, by using research and development (R&D). The first year will consist of researching and studying the analysis of relevant documents including making surveys and collecting vast informative data according to the specific research problems, by using various research tools such as questionnaires, interviews, observations, and records. Then all the information will be combined and analyzed with a use of a computer. In the second year, the research analysis from the first year will be expanded in order to become tangible and be beneficial to the local community, by constructing new and developing existing people's dwellings to be used as home stay thus inviting and encouraging tourists to spend more time so they have a chance to experience Lanna culture first handed.

The results of this study found that the source of cultural tourism conditions of Chiangsaen District have a very high assortment of Lanna cultural heritage that is important and renowned is the view around the Golden Triangle Area such as a very large Buddhist image and a pair of smart looking elephants. There are over 150 temples that have retained the valuable Lanna culture within and outside the city walls such as Prathat Jomkitti Temple (one of the top five in Thailand), Prathat Doi Phukao Temple, Prathat Pha-Ngao Temple, Opium Chamber, Chiangsaen National Museum, moat, Songkran Festival (Water Throwing Festival), Poi Sang Long Procession (Hill tribe boys become novices), Loi Krathong Festival or special Loi Krathong Sawan (lighted lanterns floated into the air), Floating Festival, various Hill tribes way of life, and *Sing Lueng* which can only be found here and tourists are able to join in the carving of handicrafts. In the opinions of the locals, they want the Golden Triangle Arc to be developed so as to strengthen cultural ties along the borders because there are numerous cultures that are

strictly followed and have a great knowledge about cultural tours, but lack knowledge about home stay programs. There are 72.6% that desire to participate in the home stay program and due to this reason, a home stay training curriculum has been drawn up, and proceed to train locals in two locations which are able to set up a home stay program; Sobruak Village Number 1, Viang Sub-district, Chiangsaen District under the name “Golden Triangle Home Stay to Touch Lanna Culture Assembly” with twelve homes initially entering the program. They were willing and pleased to modifications and make improvements to their homes by abiding to ten directives in order to meet international standards. The house owners will provide knowledge and will take tourists around to touch Lanna culture with activities including the teaching of the local dialect, tell about the history of the Golden Triangle, the Heroin Wars which are well known around the world, life styles of villagers and various hill tribes, tradition of becoming a novice and tradition of adding years to the lives villagers, jungle trekking, village transportation, cycling, rafting along the Mekong River, Lion Dance, Nang Nok Dancing, teach carving techniques associated with the arts and culture along the Mekong River and much more. This Home Stay Assembly is the organization of the villagers that play a role in the conservation and promotion of Lanna Culture with government agencies providing support and financial assistance along with other kinds of help. Stipulating strategy for all government and private sectors to join hands in cooperation in order to conserve, revitalize, and pass on the great Lanna culture by building awareness and taking pride of what they have such as dress, using local dialects by clearly designating zones as source of tourism culture in order to become a World Heritage Site, business zone, agricultural zone, health zone, entertainment zone, and other types of zones so each zone is stable; including the support of home stays in Golden Triangle to become well known world wide in order to have a constant stream of tourist from all over the world to use the accommodation through out the year. The communities jobs, occupations, and incomes will surely increase one or two fold in a period of twelve years.

Key words:

1. Basis of cultural tourism
2. Cultural security
3. Golden Triangle Home Stay Club